

„Święta wojna” z antysemityzmem na stadionach

Maciej Kozłowski

NARÓD WYBRANY CRACOVIA PANY

Z wielokulturowej historii
polskiego sportu

„Od początku III Rzeczypospolitej jednym z niewielu miejsc publicznych w Polsce, gdzie antysemickie okrzyki, symbole czy hasła są nie tylko tolerowane, ale bywają wręcz propagowane, są stadiony piłkarskie. Dlaczego tak się dzieje, dlaczego subkultura kibiców piłki nożnej tak podatna jest na ksenofobię i rasizm?” – zastanawia się były ambasador Polski w Izraelu, dr Maciej Kozłowski. W swojej najnowszej publikacji *Naród Wybrany – Cracovia Pany. Z wielokulturowej historii polskiego sportu* wydanej przez Stowarzyszenie „NIGDY WIĘCEJ” opisuje początki piłki nożnej na ziemiach polskich, pierwsze kluby i rozgrywki, przede wszystkim zaś – udział w nich i kluczową rolę mniejszości narodowych.

W książce Kozłowski podkreśla: „W przeciwieństwie do wielu innych dziedzin życia społecznego w Polsce, sport był tym obszarem, w którym antysemickie nastroje czy retoryka były stosunkowo rzadkie, a jeśli nawet się pojawiały, to spotykały się z powszechnym potępieniem. Nie mogło być zresztą inaczej, gdy tak wielu wybitnych sportowców Żydów reprezentowało polskie barwy, a w klubach sportowych – przynajmniej do drugiej połowy lat trzydziestych – zcierały się różnice nie tylko narodowościowe, ale również klasowe”.

Publikacja przygotowana przez Stowarzyszenie „NIGDY WIĘCEJ” to pasjonujące spojrzenie w przeszłość, które obejmuje refleksje na temat historii Cracovii, jej nazwy, wymowy symbolicznej pasiastych strojów, a także sylwetki zawodników pochodzenia żydowskiego: Józefa Lustgartena, Ludwika Gintela i Leona Sperlinga, którzy jako reprezentanci kraju zapisali się na trwałe w polskim sporcie. Ta swoista panorama sportowej – i wielokulturowej – historii Polski stanowi również, niepozbanioną zadziwienia, próbę zrozumienia tego, co dzieje się na współczesnych stadionach.

Tylko w latach 2013-2015 Stowarzyszenie „NIGDY WIĘCEJ” odnotowało prawie 400 rasistowskich i antysemickich incydentów z udziałem pseudokibiców. Wśród nich znalazły się pobicia, wyzwiska, wzywające do nienawiści transparenty i okrzyki.

Śp. Marcin Kornak, założyciel Stowarzyszenia „NIGDY WIĘCEJ”, który zainicjował kampanię społeczną „Wykopmy Rasizm ze Stadionów”, pisał przed turniejem Euro 2012: „Piękno futbolu (...) jest uniwersalnym językiem, przerzucającym mosty porozumienia między kulturami. Daje szansę na społeczną emancypację i wyjście z najtrudniejszych życiowych opresji, na burzenie nacjonalistycznych i rasistowskich uprzedzeń. Czasem, niestety, piłka nożna jest też platformą ▶▶▶

do nadużyć. Zdarza się, że na jej popularności próbują żerować szowiniści i rasiści, fałszywi polityczni prorocy i szemrani biznesmeni”.

„Miejmy nadzieję, że przy okazji warszawskiego finału Ligi Europy przypomnimy sobie pozytywną, wielokulturową atmosferę Euro 2012” – powiedział animator kampanii „Wykopmy Rasizm ze Stadionów”, Jacek Purski. I dodał: „Nie jesteśmy jednak obojętni na symbolikę neofaszystowską, która pojawiała się niedawno, niestety, także wśród fanów Dnipro Dniepropietrowsk”.

Maciej Kozłowski, autor książki *Naród Wybrany – Cracovia Pany*, to historyk, dziennikarz, publicysta, działacz opozycji w okresie PRL, dyplomata. Był współpracownikiem „Kultury” Giedroycia, pod koniec lat 60. został skazany w procesie „taterników”. W latach 1999-2003 pełnił funkcję ambasadora RP w Tel Awiwie. Od 2006 roku wykładowca w Collegium Civitas (polityka na Bliskim Wschodzie, polityka zagraniczna USA, Holocaust). Wykładowca na wielu uniwersytetach w USA, Europie i Izraelu.

REDAKCJA